

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt den 14. september 2018

Sag BS-7799/2018-HJR

I/S Gunderup Deponi,
Efterbehandlingssamarbejde
ved Mariagerfjord Kommune, Randers Kommune
og Rebild Kommune
(advokat Christian Bachmann)

mod

Skatteministeriet
(advokat Bodil Søes Petersen)

I tidligere instans er afsagt kendelse af Vestre Landsrets 14. afdeling den 30. oktober 2017.

I påkendelsen har deltaget fem dommere: Thomas Rørdam, Jon Stokholm, Jens Peter Christensen, Lars Apostoli og Kristian Korfits Nielsen.

Påstande

Kærende, I/S Gunderup Deponi, Efterbehandlingssamarbejde ved Mariagerfjord Kommune, Randers Kommune og Rebild Kommune, har nedlagt påstand om, at landsretten under hovedforhandlingen skal tiltrædes af to sagkyndige medlemmer.

Indkærede, Skatteministeriet, har påstået stadfæstelse.

Sagsfremstilling

Ved stævning af 23. juni 2017 anlagde Gunderup Deponi sag mod Skatteministeriet ved Retten i Aalborg. Sagen vedrører Gunderup Deponis opgørelse af negativt afgiftstilsvaret efter kulafgiftsloven og kuldioxidafgiftsloven for perioderne fra den 1. juni 2010 til den 31. december 2012 og fra den 1. juli til den 31. august 2013.

Ved kendelse af 6. september 2017 traf Retten i Aalborg afgørelse om at henvise sagen til Vestre Landsret, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1.

Gunderup Deponi har anmodet landsretten om at bestemme, at retten under hovedforhandlingen tiltrædes af to sagkyndige medlemmer, jf. retsplejelovens § 20, stk. 1. Vestre Landsret har ved kendelse af 30. oktober 2017 truffet afgørelse om, at denne anmodning ikke tages til følge. I kendelsen hedder det:

”Der skal under sagen foretages en bevismæssig vurdering af, om I/S Gunderup Deponi er omfattet af kulafgiftsloven og kuldioxidafgiftsloven i de afgiftsperioder, hvor I/S Gunderup Deponi har opgjort et negativt afgiftstilsvaret. Der skal endvidere foretages en juridisk fortolkning af kulafgiftsloven og kuldioxidafgiftsloven med henblik på at vurdere, om der kan opgøres en negativ afgiftspligtig mængde, og om der i givet fald er hjemmel til at udbetale et herved beregnet negativt afgiftstilsvaret til I/S Gunderup Deponi.

Landsretten finder herefter, at sagen ikke har en sådan karakter, at fagkundskab skønnes at være af betydning for sagens afgørelse, jf. retsplejelovens § 20, stk. 1. Landsretten tager derfor ikke anmodningen herom til følge.”

Parternes synspunkter

Gunderup Deponi har anført navnlig, at den bevismæssige vurdering og den juridiske fortolkning af reglerne, som skal foretages i sagen, kræver teknisk viden om driften af et affaldsforbrændingsanlæg. Denne viden er nødvendig for at kunne vurdere, om der er tale om et blandet anlæg. Retten bør derfor tiltrædes af sagkyndige medlemmer, jf. retsplejelovens § 20, stk. 1.

Skatteministeriet har fejlagtigt opstillet den forudsætning, at et affaldsforbrændingsanlæg alene er registreringspligtigt, hvis anlægget efter en vurdering af hver enkelt afgiftsperiode har fyret med en kombination af biomasse og afgiftspligtigt affald. Selskabet har anerkendt, at der i perioder alene er fyret med biomasse, og sagen vedrører således ikke spørgsmålet, om den konkrete forbrænding og indfyring af affald er dokumenteret. Om et forbrændingsanlæg er omfattet af kulafgiftsloven og kuldioxidafgiftsloven skal afgøres ud fra kraftvarmeværkets overordnede og generelle funktion og drift. Til besvarelse af dette afgø-

rende spørgsmål er det relevant for retten at have en faktisk forståelse af affaldsforbrændingsanlægs konstruktion og drift, herunder en driftsøkonomisk forståelse af, hvorledes sådanne anlæg optimerer driften, da den fortolkning af reglerne, som SKAT og Skatteministeriet anlægger, vidner om en manglende forståelse af de tekniske og driftsmæssige forhold, der gør sig gældende for et affaldsforbrændingsanlæg som Gunderup Deponi.

Også i relation til spørgsmålet om opgørelsen af den afgiftspligtige affaldsmængde vil det være en klar fordel for retten, hvis der bistår sagkyndige medlemmer, der har en indsigt i, hvorledes sådanne beregninger og opgørelser foretages i praksis.

Det er almindeligt, at der deltager sagkyndig bistand, herunder ingeniører, i sagsbehandlingen hos SKAT. Dette understøtter, at der er behov for deltagelse af sagkyndige medlemmer i denne sag. I forbindelse med fortolkningen af afgiftslovgivningen er det både konkret og generelt væsentligt, at fortolkningen harmonerer med den driftsmæssige virkelighed, som forbrændingsanlæg er underlagt.

Der er ikke grundlag for at undlade at udpege sagkyndige medlemmer, fordi sagen angår domstolsprøvelse af en forvaltningsafgørelse truffet af et sagkyndigt nævn. Selskabet har anmodet om deltagelse af sagkyndige medlemmer med en ingeniøruddannelse og med dokumenteret erfaring og viden om kraftvarmeanlæg og særligt affaldsforbrændingsanlæg eller sagkyndige med tilsvarende dokumenterede erfaringer. Denne sagkundskab har ikke været til stede i Landsskatteretten.

Skatteministeriet har anført navnlig, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte landsrettens konkrete vurdering af, at denne sag ikke har en sådan karakter, at fagkundskab skønnes at være af betydning for sagens afgørelse.

Sagens afgørelse beror dels på en bevismæssig vurdering af, om Gunderup Deponi har dokumenteret at have fyret med en kombination af afgiftspligtigt affald og biomasseaffald, dels på en sædvanlig juridisk fortolkning af de relevante bestemmelser i kulafgiftsloven og kuldioxidafgiftsloven. Sagens afgørelse beror således ikke på en bevisvurdering af teknisk art eller lignende, der forudsætter særlig fagkundskab, og der er ikke mellem parterne uenighed om tekniske forhold. Generel fagkundskab har heller ikke væsentlig betydning for sagens afgørelse. Den omstændighed, at der i en sag indgår oplysninger af teknisk karakter eller om branchespecifikke forhold, indebærer ikke i sig selv, at fagkundskab får en sådan betydning for sagens afgørelse, at der skal medvirke sagkyndige medlemmer, jf. UfR 2011.1473/1 H. De generelle forhold af teknisk

karakter i relation til drift af affaldsforbrændingsanlæg, som ifølge Gunderup Deponi er af betydning for landsrettens vurdering af sagen, må belyses ved indhentelse af sagkyndige erklæringer eller ved førelse af relevante vidner. Denne fremgangsmåde vil indebære, at også sagens parter opnår kendskab til sådanne relevante generelle forhold af teknisk karakter forud for advokaternes procedure under hovedforhandlingen.

Gunderup Deponis begrundelse for, at der skal medvirke sagkyndige medlemmer, er i øvrigt helt generel, og det vil reelt i en hvilken som helst sag om afgifter kunne anføres, at en stillingtagen til sagen kræver nærmere kendskab til den afgiftspligtiges erhvervsmæssige aktivitet. Det forhold, at der i SKAT og Skatteministeriet er ansat ingeniører, kan selvsagt ikke føre til, at der skal deltage sagkyndige medlemmer med tilsvarende teknisk kompetence i alle retssager vedrørende fortolkningen af den pågældende lovgivning. Det følger tværtimod af forarbejderne til retsplejelovens § 20, at der i en sag om domstolsprøvelse af en forvaltningsafgørelse truffet af et sagkyndigt nævn i almindelighed vil være mindre anledning til at lade sagkyndige medlemmer medvirke.

Retsgrundlag

Retsplejelovens § 20, stk. 1, 1. pkt., lyder:

"I borgerlige sager i 1. instans, der behandles ved byretten eller landsretten, kan retten bestemme, at retten under hovedforhandlingen skal tiltrædes af 2 sagkyndige medlemmer, hvis fagkundskab skønnes at være af betydning for sagen."

Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 538 af 8. juni 2006 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreform). Af lovforslaget (Folketingstidende 2005-06, tillæg A, lovforslag nr. L 168, s. 5266 f.) fremgår bl.a.:

"4.2.2. Øget brug af sagkyndige dommere

4.2.2.1. Retsplejerådet anfører, at der i civile sager ofte kan være store fordele ved, at rettens juridiske ekspertise suppleres med fagkyndig ekspertise i form af sagkyndige meddommere. Sagkyndige meddommere kan bl.a. bidrage til at give retten en større indsigt og forståelse for sagen og dermed medvirke til, at rettens afgørelser træffes på et fyldestgørende grundlag.

En sagkyndig meddommer kan i civile sager give retten en specifik faglig indsigt, som en juridisk dommer sjældent besidder. En sagkyndig meddommer kan også i kraft af sit eget kendskab til det pågældende område have større mulighed for at indleve sig i parternes situation. I begge tilfælde kan en sagkyndig dommers medvirken efter Retsplejerådets opfattelse være med til at styrke respekten for domstolene og deres afgørelser blandt brugerne.

Særligt når der medvirker sagkyndige dommere, skal retten dog omvendt også være særligt opmærksom på at sikre, at parterne får lejlighed til selv at udtale sig om alle forhold, som indgår i grundlaget for afgørelsen. Der er således principielt en større risiko for, at en sagkyndig meddommer netop på grund af sin indlevelse lægger vægt på forhold, som en part ikke klart har givet udtryk for, og som modparten derfor ikke har haft mulighed for at forholde sig til.

Retsplejerådet foreslår på den anførte baggrund at styrke den sagkyndige medvirken ved byretterne og landsretterne i første instans, dels ved, at sagkyndige dommere kommer til at medvirke i videre omfang i handelssager, end det i praksis sker i dag, dels ved, at sagkyndige dommere også skal kunne medvirke i ikke-handelssager. Rådet foreslår desuden, at der skal være mulighed for medvirken af sagkyndige dommere i en ankesag i landsretten, når sagen har været behandlet med sagkyndige dommere i byretten.

Retsplejerådet foreslår, at i civile sager, hvor *fagkundskab skønnes at være af betydning*, kan sagkyndige dommere medvirke i første instans. Det vil som hovedregel være i byretten, men hvis en principiel sag henvises til landsretten til behandling i første instans, gælder den foreslåede regel tilsvarende for landsretten. ...

Efter Retsplejerådets forslag er det retten, som skal træffe afgørelse om, hvorvidt sagen skal behandles med sagkyndige dommere, men parterne skal have lejlighed til at udtale sig om spørgsmålet, og parternes synspunkter skal tillægges betydelig vægt.

Forslaget om, at sagkyndige dommere skal medvirke i videre omfang end i dag, vil efter Retsplejerådets opfattelse kun i meget begrænset omfang have betydning for, hvornår der er behov for syn og skøn i forbindelse med behandlingen af en konkret retssag. Det skyldes, at syn og skøn ligesom sagkyndige erklæringer og sagkyndig vidneførsel også har til formål at fungere som bevis i sagen.

...

Der henvises til betænkning nr. 1401/2001 side 250-260.

4.2.2.2. Justitsministeriet kan tilslutte sig Retsplejerådets synspunkter og forslag om at styrke den sagkyndige medvirken ved byretterne og landsretterne, dels således, at sagkyndige dommere kan medvirke i videre omfang i handelssager, end det sker i praksis i dag, dels således, at sagkyndige dommere vil kunne medvirke også i ikke-handelssager. Lovforslaget er udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast, og det er forudsat, at der fremover beskikkes væsentligt flere sagkyndige dommere også i handelssager end i dag.

...

Lovforslaget er udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast i betænkning nr. 1401/2001."

Af de specielle bemærkninger til § 20 (Folketingstidende 2005-06, tillæg A, lovforslag nr. L 168, s. 5336) fremgår bl.a.:

"Til § 20

...

Det foreslås i *stk. 1*, at retten kan bestemme, at retten under hovedforhandlingen i første instans skal tiltrædes af to sagkyndige meddommere, såfremt fagkundskab skønnes at være af betydning for sagen. Hvorvidt der bør medvirke sagkyndige meddommere, beror således på en konkret vurdering af, om den pågældende sag vedrører sådanne spørgsmål, at der kan være behov for at supplere den eller de juridiske dommere med sagkyndige meddommere."

Lovforslaget er udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast i betænkning nr. 1401/2001 – Reform af den civile retspleje I. I betænkningen s. 252 er anført bl.a.:

"Sagkyndige dommere vil for det første kunne medvirke i sager om formueretsforhold, der er et langt bredere begreb end sø- og handelssager.

Sagkyndige dommere vil endvidere kunne medvirke i offentligretlige sager, herunder sager om prøvelse af forvaltningsafgørelser. Om sagkyndige dommere bør medvirke, vil blandt andet afhænge af sagens karakter. Hvis sagen fra sagsøgers side er tilrettelagt som en i det væsentlige juridisk prøvelse af forvaltningens afgørelse, vil der sjældent være grundlag for medvirken af sagkyndige dommere. Hvis sagen derimod giver anledning til at tage stilling til forhold, hvor specifik eller generel fagkundskab har væsentlig betydning, vil sagkyndige dommere kunne medvirke, når det i øvrigt findes hensigtsmæssigt. I sager om prøvelse af en forvaltningsafgørelse, der er truffet af et særligt sagkyndigt nævn, vil der dog i almindelighed være mindre anledning til medvirken af sagkyndige dommere ved domstolsprøvelsen, da domstolsprøvelsen i sådanne tilfælde ofte vil koncentrere sig om mere generelle forvaltningsretlige regler og principper."

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår, om landsretten under hovedforhandlingen af den foreliggende skattesag skal tiltrædes af to sagkyndige medlemmer, jf. retsplejelovens § 20, stk. 1, 1. pkt. Det fremgår af denne bestemmelse, at i civile sager i 1. instans, der behandles ved byretten eller landsretten, kan retten bestemme, at retten skal tiltrædes af to sagkyndige, hvis fagkundskab skønnes at være af betydning for sagen.

Bestemmelsen er udtryk for en undtagelse til hovedreglen om, at civile sager i byretten og landsretten alene behandles af juridiske dommere.

Det er i lovforarbejderne anført, at spørgsmålet, om der bør medvirke sagkyndige medlemmer, beror på en konkret vurdering af, om den pågældende sag vedrører sådanne spørgsmål, at der kan være behov for at supplere den eller de juridiske dommere med sagkyndige. Hvad angår sagkyndige medlemmers medvirken i offentligretlige sager, herunder sager om prøvelse af forvaltningsafgørelser, er det i lovforarbejderne bl.a. anført, at hvis sagen fra sagsøgerens side er tilrettelagt som en i det væsentlige juridisk prøvelse af forvaltningens afgørelse, vil der sjældent være grundlag for medvirken af sagkyndige medlemmer. Hvis sagen derimod giver anledning til at tage stilling til forhold, hvor specifik eller generel fagkundskab har væsentlig betydning, vil sagkyndige medlemmer kunne medvirke, når det i øvrigt findes hensigtsmæssigt, jf. Retsplejerådets betænkning nr. 1401/2001 s. 252.

Som anført af landsretten angår den foreliggende sag dels spørgsmålet, om I/S Gunderup Deponi er omfattet af kulafgiftsloven og kuldioxidafgiftsloven i de afgiftsperioder, hvor selskabet har opgjort et negativt afgiftstilsvær, dels om der kan opgøres en negativ afgiftspligtig mængde, og i givet fald om der er hjemmel til at udbetale et herved beregnet negativt afgiftstilsvær til selskabet.

Højesteret tiltræder, at disse spørgsmål, hvis afgørelse i det væsentlige beror på en juridisk vurdering, ikke har en sådan karakter, at der i landsretten skal medvirke to sagkyndige medlemmer, jf. retsplejelovens § 20, stk. 1, 1. pkt.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens kendelse.

THI BESTEMMES:

Landsrettens kendelse stadfæstes.

I kærsmålsmkostninger for Højesteret skal I/S Gunderup Deponi, Efterbehandlingssamarbejde ved Mariagerfjord Kommune, Randers Kommune og Rebild Kommune, inden 14 dage efter denne højesteretskendelses afsigelse betale 6.000 kr. til Skatteministeriet. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.